

Circular 14/21 · 29 de setembre del 2021

Mesures prevenció i lluita contra el frau fiscal

Mesures Llei 11/2021 de mesures de prevenció i lluita contra el frau fiscal i modificació de la normativa tributària

El passat de 10 de juliol va entrar en vigor la Llei 11/2021 de mesures i prevenció del frau fiscal, on s'introdueixen importants modificacions en l'àmbit tributari.

Atesa la importància de les novetats publicades, tot seguit passem a detallar de forma resumida aquestes modificacions amb la seva afectació als principals impostos.

Modificacions en l'impost de la renda de les persones físiques

Reducció del lloguer d'habitatges

S'estableix que la reducció del 60% només s'aplica als ingressos nets positius que hagi calculat el contribuent en una autoliquidació presentada abans d'iniciar-se un procediment de comprovació limitada que inclogui en el seu objecte la comprovació d'aquests ingressos.

En cap cas es regularitzarà la reducció respecte de la part dels rendiments nets positius derivats d'ingressos no inclosos o de despeses indegudament deduïdes en l'autoliquidació del contribuent i que es regularitzin.

Aquesta modificació es conseqüència de la sentència del TS de 15 d'octubre de 2020.

Guanyos o pèrdues patrimonials per transmissions derivades de pactes successoris

Amb la finalitat d'evitar actualitzacions de valor, el beneficiari d'adquisicions derivades de pactes successoris amb efectes de present, que transmeti els béns adquirits pel pacte successori, abans del període de cinc anys des de la celebració del referit pacte o abans de la mort de l'atorgant, s'haurà de subrogar en la posició d'aquest últim, respecte del valor i data d'adquisició d'aquests béns, quan aquest valor fos inferior al declarat en la seva adquisició.

Modificacions en l'impost sobre societats

A part de les modificacions del règim específic de transparència fiscal internacional i del règim de les SICAV's, es modifica el règim de tributació per canvi de residència, conegut com "èxit tax".

Canvi de residència (èxit tax)

La modificació introduïda consisteix en substituir el diferiment del pagament que hi havia fins ara, per un pagament efectiu, però de forma fraccionada en un període de 5 anys.

Així doncs, el canvi de residència fiscal a un país de la Unió Europea, així com a un país tercer, comportarà l'exigència de la plusvàlua latent dels corresponents elements patrimonials afectats.

Modificacions en l'impost sobre successions i donacions

Determinació de la base imposable (valor de referència)

Com a regla general i als efectes de determinar la base imposable, la referència a "valor real" dels béns se substitueix per "valor de mercat", llevat que els interessats declarin un valor superior en aquest cas.

Seguidament es defineix que el valor de mercat significarà el preu més probable al qual es podria vendre un actiu entre parts independents.

En el cas dels béns immobles, s'introdueix, com a novetat, que el seu valor serà el valor de referència previst en la normativa reguladora del cadastre immobiliari, en la data de meritació de l'impost, llevat que el valor declarat pels interessats sigui superior en aquest cas.

Quan no hi hagi valor de referència, sense perjudici de la verificació administrativa, el valor serà el més gran de les magnituds següents: el valor declarat o el valor de mercat.

El valor de referència només podrà ser impugnat quan es recorri la valoració realitzada per l'Administració Tributària o amb motiu d'una sol·licitud de rectificació de l'autoliquidació quan els contribuents considerin que la determinació del valor de referència ha perjudicat els seus interessos legítims.

Quan els contribuents sol·licitin una rectificació de l'autoliquidació perquè considerin que la determinació del valor de referència perjudica els seus interessos legítims o quan presentin un recurs de substitució contra la liquidació que es pugui practicar, impugnant aquest valor de referència, l'Administració Tributària resoldrà després d'un informe preceptiu i vinculant de la Direcció General del Cadastre, ratificar o corregir el valor esmentat, a la vista de la documentació aportada.

En els primers 20 dies de desembre, la Direcció General del Cadastre publicarà en el BOE els valors de referència de cada immoble, que, en no tenir la condició de dades personals, podran ser consultats permanentment a través de la Seu Electrònica del Cadastre.

L'Administració no podrà comprovar el valor en el cas d'immobles quan la base imposable sigui el seu valor de referència o el valor declarat si és superior

Acumulació de donacions i pactes successoris.

A l'efecte de l'acumulació a les donacions i a les successions, a més de donacions i transmissions equiparables, s'inclouen adquisicions produïdes en la vida del difunt com a conseqüència de pactes successoris.

Equiparació de no residents

S'adequa la normativa a la STJUE, i s'estén l'àmbit d'aplicació de les normes autonòmiques de l'impost a tots els no residents, ja siguin residents a la CE o en països tercers.

Modificacions en l'Impost sobre el Patrimoni

Valoració d'immobles

Per tal de poder introduir el valor de referència, als efectes de la valoració dels immobles s'afegeix el concepte de valor "determinat" per l'administració a l'efecte d'altres impostos, entre els valors a tenir en compte perquè el més gran d'ells sigui la valoració als efectes de l'impost.

Assegurances de vida sense rescat ("unit linked")

Per tal evitar la no tributació de determinades assegurances de vida, s'estableix que en els casos en què el prenedor de l'assegurança no tingui la potestat d'exercir el dret de rescat total en la data de meritació de l'impost, l'assegurança es computarà pel valor de la prestació matemàtica en la data esmentada en la base imposable del prenedor de l'assegurança.

Això no s'aplicarà als contractes d'assegurança temporal que només incloguin prestacions en cas de defunció o invalidesa o altres garanties de risc complementàries.

No residents

Igual que en l'impost sobre successions, també s'estén a tots els contribuents no residents, el dret a l'aplicació de la normativa pròpia aprovada per la Comunitat Autònoma quan el valor més alt dels béns i drets dels quals són els titulars i per als quals es requereixi l'impost.

Modificacions en l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats (AJD)

Determinació de la base imposable

Igual que l'impost sobre donacions (ISD), la menció del valor real s'elimina i se substitueix pel valor de mercat que es defineix en els mateixos termes.

Determinació de l'import imposable en el cas de béns immobles

En el cas dels béns immobles, el seu valor serà el valor de referència previst en la normativa reguladora del cadastre immobiliari en la data de meritació de l'impost, llevat que el declarat pels interessats, el preu o la contraprestació acordada o tots dos, siguin superiors, en aquest cas, es prendrà el major d'ells.

Quan no hi hagi valor de referència, sense perjudici de la verificació administrativa, el valor serà el més alt dels valors següents: el valor declarat pels interessats, el preu o la contraprestació pactat o el valor de mercat.

Pel que fa al tractament de la sol·licitud de rectificació de l'autoliquidació, se segueix el mateix procediment que per a l'ISD.

L'Administració no podrà verificar el valor en el cas d'immobles quan la base imposable sigui el seu valor de referència o el valor declarat si és superior.

Modificacions en l'IAE

Càlcul de l'import de la facturació

Per tal d'evitar que la regla d'acumulació pugui ser desautoritzat als membres d'un grup empresarial, la redacció es modifica i se substitueix per la següent:

"Per al càlcul de l'import net de la facturació de l'obligat tributari, s'han de tenir en compte totes les activitats econòmiques exercides per ell.

No obstant això, quan l'entitat formi part d'un grup d'empreses per alguna de les circumstàncies a què es refereix l'article 42.1 del Codi de Comerç com a determinant l'existència del control, independentment de l'obligació de consolidació comptable, la facturació neta es referirà al conjunt de les entitats pertanyents a aquest grup"

Exempció per a persones físiques

S'estableix l'exempció tant a residents com a no residents.

Modificacions introduïdes en la Llei general tributària

Recàrrecs per declaració extemporània sense requeriment previ

Es modifica el règim recàrrecs per la presentació fora de termini de declaracions, quedant establert de la següent manera:

- Si es regularitza abans de 12 mesos, el recàrrec serà de l'1% més un altre d'un 1% adicional per cada mes complet de retard respecte al termini establert per a la declaració.
- A partir de l'endemà de 12 mesos el recàrrec serà del 15% més interessos de demora a partir d'aquesta data.
- En règim transitori, els nous recàrrecs s'aplicaran als exigits anteriorment sempre que siguin més favorables i el recàrrec no sigui ferm.
- El recàrrec no es meritara si el contribuent regularitza una conducta tributària que hagi estat prèviament regularitzada per l'administració tributària pel mateix concepte i circumstàncies tributàries, però per altres períodes sempre que no s'hagi sancionat i sempre que la regularització es presenti en el termini de 6 mesos des de la notificació de la liquidació.

Règim sancionador

- La reducció aplicable a l'acta amb acord prevista a l'article 155 de la Llei s'amplia del 50% al 65%.
- La reducció per pagament ràpid sense ajornament o amb ajornament garantit per aval o certificat d'assegurança, s'amplia del 25% al 40% i sempre que no es recorri la liquidació o sanció.
- S'estableix un procediment transitori en el qual s'aplicaran d'ofici les reduccions abans esmentades a les sancions acordades anteriorment, sempre que no hagin estat recorregudes i no hagin esdevingut fermes. També s'aplicarà

L'esmentada reducció del pagament ràpid si es donen les circumstàncies següents:

1. Que des de la seva entrada en vigor i abans de l'1/01/2022, l'interessat acrediti la retirada del recurs contra la sanció i, si escau, contra la liquidació de la qual es derivi mitjançant la presentació del document de desistiment.
2. Que l'import restant de la sanció s'aboni en el termini obert per la notificació efectuada després de l'acreditació de la retirada.

Informació sobre actius a l'estranger (model 720)

S'introdueix específicament l'obligació d'informar sobre monedes virtuals situades a l'estranger.

Inici del procediment sancionador

El termini màxim per a l'inici del procediment sancionador s'amplia de 3 a 6 mesos.

Productors, comercialitzadors i usuaris de programes de comptabilitat i facturació

S'estableix l'obligació de garantir la integritat, conservació, accessibilitat, llegibilitat, traçabilitat i inalterabilitat dels registres, sense omissions o alteracions de les quals no es deixi la deguda anotació en els propis sistemes. També inclou un règim sancionador específic.

Publicació de llistes de deutors de la Hisenda Pública

Es redueix a 600.000 euros l'import que comporta la inclusió en la llista i inclou els responsables solidaris.

Recaptació en període executiu

S'estableix que la reiteració de les sol·licituds d'ajornament i suspensió quan s'hagin denegat les anteriors i no s'hagi efectuat l'ingrés, no impedeix l'inici del període executiu.

Número d'identificació fiscal

S'estableix que les entitats amb el NIF revocat no podran atorgar escriptures davant notari excepte els tràmits imprescindibles per a l'anul·lació de la nota marginal corresponent, ni podran tenir accés a cap registre públic.

Modificació la prescripció per Covid-19.

S'estableix que la suspensió del termini de prescripció només serà aplicable a aquells períodes que, sense tenir en compte aquesta suspensió, finalitzi abans de l'1 de juliol de 2021.

Modificació de la Llei 7/2012 amb relació als pagaments en efectiu

L'import màxim dels pagaments en efectiu en operacions en què alguna de les parts implicades actui com empresari o professional es redueix de 2.500 a 1.000 euros i s'aplicarà a tots els pagaments efectuats des de la seva entrada en vigor, encara que es refereixi a operacions concluses amb antelació.